

» ΠΡΟΘΗΚΕΣ

Η νύχτα του συγγραφέα

ΑΜΟΣ ΟΖ
ΜΤΦΡ. ΛΟΥΙΖΑ ΜΙΖΑΝ
ΚΑΣΤΑΝΙΩΤΗΣ 2008
ΣΕΛ. 183, ΤΙΜΗ €11,50

Αρχές της δεκαετίας του '80 στο Τελ Αβίβ. Ο συγγραφέας γνωρίζει πολύ καλά τις ερωτήσεις που θα του απευθύνουν στην αποψινή λογοτεχνική βραδιά. Πηγαίνοντας εκεί, δεν σταματάει να παρατηρεί, να παρακολουθεί και να προσδίδει βιογραφικά στοιχεία και περιπετειώδεις αναφορές στα άτομα που συναντά. Αλλά

ψαρεύει μια χαρακτηριστική έκφραση του προσώπου, αλλού κλέβει μια τυχαία λέξη ή μια κίνηση του σώματος και από αυτά πλέκει για τον καθέναν από αυτούς μια πιθανή ιστορία. Ο ίδιος ο συγγραφέας παίρνει μέρος στο ξεδίπλωμα της ιστορίας - τότε ως ενεργό μέλος και τότε ως αφηγητής της. Το νέο μυθιστόρημα του Οζ είναι μια γοητευτική εξομολόγηση και μια συναρπαστική ανάλυση της τέχνης της γραφής, έτσι όπως ο ίδιος τη βιώνει και τη μεταγγίζει στους άλλους, στο αναγνωστικό του κοινό.

» ΒΙΒΛΙΟΦΑΓΙΕΣ

«Ποτέ δεν διαβάζω ένα βιβλίο όταν πρέπει να γράψω την κριτική του. Επηρεάζεται κανείς τόσο πολύ!», το απόφθεγμα του Οσκαρ Ουάιλντ.

Ρόδια κι αγκάθια

Του Κώστα Κατσουλάρη

■ Κυκλοφόρησε και στα καθ' ημάς το βιβλίο του Pierre Bayard «Πώς να μιλάμε για βιβλία που δεν έχουμε διαβάσει» (Πατάκης). Ο Γάλλος καθηγητής λογοτεχνίας επιχειρεί να ξαναδεί από την αρχή τη σχέση ανάμεσα στην ανάγνωση και την κατάθεση άποψης.

■ «Η σχέση μας με τα βιβλία δεν είναι μια συνεχής και ομοιογενής διαδικασία, όπως ισχυρίζονται κάποιοι κριτικοί, ούτε ο τόπος μιας διάφανης αυτογνωσίας. Είναι ένας ομιχλώδης χώρος στοιχειωμένος από τα φαντάσματα της μνήμης και η αληθινή αξία των βιβλίων βρίσκεται στη δύναμή τους να ξορκίσουν αυτά τα φαντάσματα».

■ Ούτε λίγο ούτε πολύ ο Bayard ισχυρίζεται ότι μπορεί κανείς, χωρίς να τον βασανίζουν οι ενοχές, να μιλά και να εκφέρει γνώμη για βιβλία που δεν έχει διαβάσει. Θεωρεί ότι όχι μόνο αποτελεί συνήθη πρακτική, όπως όλοι υποψιαζόμαστε, αλλά και απολύτως θεμιτή.

■ Βέβαια, ο καθηγητής εννοεί κυρίως την ανάγνωση των «κλασικών», τα βιβλία του «λογοτεχνικού κανόνα» που όλοι μας θα έπρεπε, υποτίθεται, να έχουμε διαβάσει. Και όχι βέβαια την τρέχουσα παραγωγή και την τρέχουσα κριτική της, για την οποία μάλλον ισχύει κυρίως το γνωστό απόφθεγμα του Οσκαρ Ουάιλντ, που έχει βάλει ως μότο κι ο Bayard: «Ποτέ δεν διαβάζω ένα βιβλίο όταν πρέπει να γράψω την κριτική του. Επηρεάζεται κανείς τόσο πολύ!»

■ Στο πνεύμα του Ιρλανδού σκώπητη και το σχόλιο του γνωστού τηλεπαρουσιαστή Μπερνάρ Πιβό, το οποίο και συνοπογράφουμε: «Είναι εκπληκτικό βιβλίο! Και φυσικά, δεν το έχω διαβάσει...»

■ Η φωτιά που άναψε προ μηνών με τη διαμάχη Κώστα Γεωργουσόπουλου και νεοελληνιστών του εξωτερικού στα «ΝΕΑ» συνεχίζει να καίει και μες στο κατακαλόκαιρο. Τη σκυτάλη πήρε ο κριτικός λογοτεχνίας Αλέξης Ζήρας, ο οποίος στο καλοκαιρινό «Διαβάζω» καταθέτει τη δική του άποψη, υπό τον ειρωνικό τίτλο «Θεωρία ή Θεωρεία»;

■ Με δυο λόγια, ο γνωστός κριτικός υποστηρίζει ότι οι «εξ Αλβίωνος ή εξ Αμερικής ορμώμενοι» πανεπιστημιακοί επινοούν μια φανταστική φοβική

εθνοκεντρική Ελλάδα, κομμένη και ραμμένη στα μέτρα τους, ώστε να την «κατεδαφίζουν», θεωρητικά πάντοτε, με την άνεσή τους.

■ Και καταλήγει: «Διατείνονται ότι ξαναδιαβάζουν τη λογοτεχνία ή τις πολιτισμικές θεωρίες διαφορετικά και ρηξικέλευθα, ενώ, αν θελήσουν να βγάλουν κάποια στιγμή τις παρωπίδες τους, θα μπορούσαν να δουν ότι τέτοιες αναγνώσεις, ακόμη και μ' αυτήν την "κεντρομόλο εθνική παιδεία" που διαθέτουμε, γίνονται διαρκώς! Από την εποχή του Τέλλου Αγρα και του Δημήτρη Νικολαρέζη. Αλλά είπαμε, ο καθείς και η επανάστασή του».

■ Εσείς πάλι το χαβά σας. Μας στέλνετε e-mails, γράμματα, ταχυδρομικά περιστέρια και ρωτάτε να μάθετε: «Πι είναι τα χαικού»;». Η απάντηση είναι απλή: Πρόκειται για ιαπωνικής εμπνεύσεως στιχουργήματα, με συγκεκριμένη και αυστηρή δομή. Τρεις στίχοι. Πέντε συλλαβές ο πρώτος, επτά ο δεύτερος, πέντε ο τρίτος. Είναι απίστευτο πόση μαγεία μπορεί να χωρέσει σε ένα τόσο μικρό εκμαγείο.

■ (μετρήστε): «Τη χλόη στη γη / άνεμοι και ψίθυροι / τη μεγαλώνουν».

■ Από τη συλλογή «Το σπίτι» της Ζωής Σαβίνα (εκδόσεις «5+6»). Δίγλωσση έκδοση, ελληνικά και αγγλικά, συνοδευόμενη από σχέδια του ζωγράφου Αλέξανδρου.

■ (πάψτε να μετράτε) «Μικρό χεράκι / ρόδο αν θες, μαζί θα 'χεις / κι ένα αγκάθι». Επίσης: «Το μουμπούκι της / η κόρη που μεγάλωσε / πίσω αφήνει». Αλλά και: «Ακόμη κι ένας / να μην με αγαπάει / δεν είμαι ολόκληρη».

■ Εθιστικό δεν είναι;

■ Τέλος: Με την επιστροφή στον κλεινόν άστυ, αναζητήστε το εξαμηνιαίο περιοδικό κριτικής λογοτεχνίας και τεχνών «Κ». Το διευθύνει ο Αλέξης Ζήρας, με τη βοήθεια πολυμελούς συντακτικής επιτροπής, και το υποστηρίζουν οι εκδόσεις Αλεξάνδρεια.

■ Το 16ο τεύχος είναι αφιερωμένο στη Μέλω Αξιώτη. Γράφουν, μεταξύ άλλων, οι Αλέξανδρος Αργυρίου, Κώστας Μαυρουδής, Βαγγέλης Χατζηβασιλείου. Ποιήματά της ανθολογεί ο Γιάννης Βαρβέρης.

■ «Εμάς οι ευκολίες συχνά μας τρομάζανε / τόσο πολύ μεγάλη σημασία δώσαμε στη ζωή». (Μέλω Αξιώτη, «Σύμπτωση»).

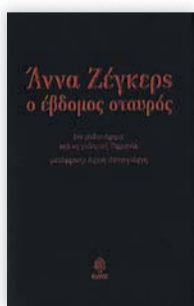
Το δίκαιον του ισχυρότερου και το ισραηλο-παλαιστινιακό
ΡΟΒΗΡΟΣ ΜΑΝΘΟΥΛΗΣ
ΙΑΝΟΣ 2008
ΣΕΛ. 203, ΤΙΜΗ €13,00

Οι Παλαιστίνιοι, οι Ισραηλινοί, με κάθε λεπτομέρεια, όλα τα γεγονότα όπως ιστορικά έχουν καταγραφεί από το συγγραφέα από το 1948, έτος ίδρυσης του κράτους του Ισραήλ, μέχρι σήμερα. Χρονολόγιο, λίστα με τους πρωθυπουργούς και τις θητείες τους, παρέκβαση για τον Λίβανο κι άλλα χρηστικά στοιχεία βρίσκει κανείς σε αυτό το βιβλίο αναφοράς.

Τα τέσσερα στοιχεία
Νερό, Αέρας, Φωτιά, Γη
ΡΕΜΠΕΚΑ ΡΟΥΠ
ΜΤΦΡ. ΓΙΑΝΝΗΣ ΔΗΜΑΣ
ΑΒΓΟ 2008
ΣΕΛ. 453, ΤΙΜΗ €22,00

Μια απολαυστική αναδρομή στην ιστορία και την επιστήμη του νερού, του αέρα, της φωτιάς και της γης, των στοιχειωδών συστατικών της ύλης για τους αρχαίους Έλληνες. Αν και έχουν αντικατασταθεί από τη σύγχρονη χημεία με εκατοντάδες χημικά στοιχεία, συνεχίζουν να αντηχούν στην ανθρώπινη εμπειρία και φαντασία.

Ο έβδομος σταυρός
ΑΝΝΑ ΖΕΦΚΕΡΣ
ΜΤΦΡ. ΑΡΕΤΗ ΚΟΝΤΟΠΩΡΓΗ
ΚΕΔΡΟΣ 2008
ΣΕΛ. 389, ΤΙΜΗ €18,00

Στρατόπεδο συγκέντρωσης Βεστσόφεν. Λίγο πριν ξεσπάσει ο Β' Παγκόσμιος Πόλεμος. Επτά κρατούμενοι δραπετεύουν. Οι περισσότεροι συλλαμβάνονται. Ο διοικητής διατάζει να γίνουν επτά σταυροί. Οι έξι συλληφθέντες σταυρώνονται. Ο έβδομος σταυρός, όμως, μένει κενός. Ο Γκέοργκ Χάισλερ, ο δραπετής που διαφεύγει τη σύλληψη, ακροβατεί μεταξύ ζωής και θανάτου.

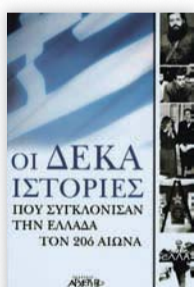
Ο Καρλομάγνος και η κάμερα με τα μυστικά
ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΛΟΥΚΗΣ
ΜΑΓΙΚΟ ΚΟΥΤΙ 2008
ΣΕΛ. 173, ΤΙΜΗ €19,70

Μοναχικός ταξιδιώτης της ευρωπαϊκής ηπείρου, από το μελαγχολικό Βορρά ως το μεσογειακό Νότο, ο συγγραφέας φωτογραφίζει και καταγράφει τα βιώματα και τις σκέψεις του. Αναζητεί την ελληνική και την ευρωπαϊκή μας ταυτότητα και μας παραδίδει ένα αισθαντικό ταξιδιωτικό δοκίμιο, σαν εικονογραφημένο παραμύθι, όπου η ευρωπαϊκή ιστορία συνυφάνεται με τους προσωπικούς του μύθους.

Πεζά και μεταφράσεις
ΚΩΣΤΑΣ ΚΑΡΥΩΤΑΚΗΣ
ΕΙΣΑΓ. ΚΩΣΤΑΣ ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ, ΤΙΤΙΚΑ ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΙΑ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ 2008
ΣΕΛ. 199, ΤΙΜΗ €14,00

«Τα γραμμένα τον τελευταίο χρόνο της ζωής του ποιητή (1927-1928) εννέα πεζά προαναγγέλλουν ένα τέλος. Στοιχειοθετούν το σκληρό κέλυφος μιας σιωπής που, προσώρας, είναι διάχυτη, σαν αίσθηση απειλής, με ευδιάκριτη την τάση να συρρικνωθεί και να συγκεκριμενοποιηθεί. Αποτελούν τους "πικρούς" καρπούς μιας ανεξέλεγκτης, όσο και επώδυνης, εκφραστικής κρίσης...».

Οι δέκα ιστορίες που συγκλονίσαν την Ελλάδα τον 20ό αιώνα
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΦΩΤΕΙΝΗ ΤΖΙΚΟΥ
ΑΡΧΕΤΥΠΟ 2008
ΣΕΛ. 269, ΤΙΜΗ €16,90

Σε αυτό το συλλογικό έργο εξιστορούνται δέκα υποθέσεις, είτε εξαιρετικά σημαντικές είτε συνταρακτικές. Ανάμεσά τους, η δίκη και η εκτέλεση των Εξι, το έγκλημα του Χαροκόπου, η ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοπόταμου, ο θάνατος του Αρη Βελουχιώτη, ο Δράκος του Σείχ Σου, η δολοφονία Λαμπράκη, το παρασκήνιο της 21ης Απριλίου 1967, η υπόθεση των Σατανιστών, η 17 Νοέμβρη.